

Bilješke o Brestači

Brestača je lijepo, bogato, ušoreno selo, izuzetnog položaja, naseljeno vrijednim, složnim ljudima, smješteno na staroj cesti Zagreb - Zemun, zapadno od Novske. Ime je dobilo po drvetu brijestu koje je tvorilo čak trećinu naših nizinskih šuma.

U predtursko doba široko područje ovog kraja bilo je vrlo razvijeno područje koje se nazivalo Svetačje, a pripadalo je posjednicima Tiboltovićima. Nakon turskog osvajanja područje je potpuno opustošeno, a stanovništvo prognano i raseljeno uglavnom na tromeđu današnje Mađarske, Austrije i Slovačke, odakle se nije vratilo niti stopedeset godina nakon povlačenja Turaka s ovih prostora. Odlaskom Turaka 1691. godine s područja Slavonije, povlače se i njihovi dotadašnji naseljenici preko Save u Bosnu, a ove krajeve ponovno naseljavaju Hrvati koji dolaze iz prenapučenih krajeva sa zapada; iz Moslavine, Like i Bosne. Oni osnivaju prvo naselje Brestača na današnjim lokacijama Selišće i Kučišta, imaju groblje i drvenu kapelicu.

Nakon izgradnje ceste Zagreb - Zemun i osnivanjem Vojne krajine, Austro-Ugarske vlasti preseljavaju Brestovljane na novo izgrađenu cestu. Gradi se nova kapelica Svete Katarine koja pripada župnoj crkvi u Novskoj. Selo se vrlo brzo naseljava novim doseljenicima

iz Like, Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, Posavine i Bosne, a cijelo buduće razdoblje vezano je, zbog blizine, uz Novsku. Ta veza bila je zajednička župna crkva Svetog Luke, groblje, škola i drugo. Jedno vrijeme poslije Drugog svjetskog rata, Brestača je zajedno sa još pet zapadnih sela bila općina. 1998. godine, proslavila je sto godina vlastite škole koja je čak jedno vrijeme bila osmogodišnja i šestogodišnja, a potom razvojem prometa i blizine Novske ostaje samo četverogodišnja škola. Danas je Brestača prigradsko naselje izuzetnog prometnog, gospodarskog i poljoprivrednog položaja. Vrijedni Brestovljani odlazili su na rad u prekomorske zemlje odakle su se masovno vraćali i donosili novac za širenje gospodarstva, a doseljenici iz tadašnje Austro-Ugarske monarhije donijeli su napredak u obradi zemlje i tehnici. Kako je Brestača bila atraktivno područje za život, svi njeni stanovnici, bilo od kuda doseljivani, bili su primjer suživota i međusobno se ženili već u prvoj generaciji živeći u slozi i zadovoljstvu. Manje su stradali poslije Prvog svjetskog rata, budući da ih je dosta bilo na radu u trećem svijetu. Najviše ih je stradalo u Drugom svjetskom ratu, a naročito u poraću, kada su se zbog svoje želje za slobodom našli na strani gubitnika. Usprkos svemu, selo se složnim radom brzo oporavlja od strašne tragedije, a punu slobodu postigli su tek poslije Domovinskog rata u kojem su gotovo svi časno sudjelovali. Blizina velikog željezničkog čvora, drvne industrije, graditeljstva i poljoprivrede, uvelike je utjecala na brzu materijalnu obnovu. Ima vlastitu ciglanu,

1970. godine dobiva novo groblje, uzorno održava crkvu, simbol sela, a struju, vanjsku rasvjetu, asfaltnu cestu, nogostup i plinovod gradi vlastitim samodoprinom i organizacijom. Vodovod, kanalizacija, kružni tok na velikom cestovnom križanju, samo su još neki znaci standarda sela. Danas selo ima 358 kuća s dvije ulice ukupne dužine 5 km, oko 1190 stanovnika, oko 700 mjesečnih primanja, a u samo dva privatna poduzeća koja su osnovali iz temelja domorodci Brestače poslije Domovinskog rata, radi oko 300 radnika. Ima više obrtnika, OPG-a, i drugoga. U selu nema vikendica, a to znači da je selo nastanjeno aktivnim stanovništvom koje ne odlazi, već se doseljava novo.

Ponos i sloga, sloboda i samosvijest, u slobodnoj Hrvatskoj i dalje ostaju svijetla tekovina i garancija budućeg uspona i napretka Brestače.

Ivan Marohnić